

Mire figyeljünk, ha autizmussal élő gyermekkel/ felnőttel állunk kapcsolatban?

1. Ne kelljen tömegben várakoznia.

Az autizmussal élő személyeknek már az orvoshoz jutás is nagy stresszt jelent. Az idegen környezet, idegen emberek, különböző zajok, szagok és színek csak fokozhatják a rémületet. Nagy segítséget jelent, ha a megbeszélte időpontban tudja fogadni a fogorvos, és nem kell várakoznia. Ha mégis szükséges a várakozás, olyan helyet kell biztosítanunk számára, mely ingerzegény, idegen emberektől, hangoktól, szagoktól mentes.

2. Minél hamarabb hívjuk be.

A várakozás nagyon nehéz dolog. Az autizmussal élő gyermek/ felnőtt számára csak növeli a stresszt. Ha nem tudja, mennyi ideig kell várakoznia, előfordulhat, hogy megghiúsul a kezelés. Ez nem csak azt a veszélyt hordozza magában, hogy tovább fáj a foga és ellátatlanul marad, hanem újabb stresszhelyzetbe kerül a család. Új időpontot kell kérniük és újra átélniük bonyodalmak sorozatát, amelyek egy autizmussal élő ember esetében a problémás utazás, készülődés.

3. Több időt kell a páciensre szánni.

Amikor az autizmussal élő páciens megérkezik, szükséges számára, hogy hozzászokjon a környezethez. Előfordulhat, hogy szeretné közelebbről látni a műszereket, a székbe sem biztos, hogy könnyen beleül. Az autizmussal élő személyek nem könnyen jutnak el a fogorvoshoz, ezért mindenkinek hasznos, ha kis időt hagyunk az ismerkedésre. Így nem hiúsul meg a kezelés.

4. Pakoljuk el az eszközöket a gyermek keze ügyéből- ne izgassa az eszközök látványa sem.

Könnyebb lesz a munka a kezelés során, ha nincs a gyermek/ fiatal keze ügyében semmilyen eszköz, műszer. Ha látja a számára érdekesnek tűnő (forma, szín, csillogás) eszközöket, esetleg szeretné megnézni, megfogni. Ez hátráltathatja a kezelést.

5. Hogyan jelezheti, ha fáj az ellátás?

Az autizmussal élő személyek kommunikációja nehezített. Kevesen tudják elmondani, jelezni helyesen, ha fájdalmat éreznek. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a szenzoros érzékelés mássága miatt eltérő lehet az ingerküszöbük. Előfordulhat, hogy amit az átlagember fájdalomnak érez, az neki nem fáj. Gyakoribb eset az, hogy már az érintés maga fájdalmas érzetet kelt benne.

A későbbi könnyebb fogorvosi ellátás érdekében adjunk megfelelő eszközt a kezébe, hogy jelezni tudjon felénk. (Az átlag gyerekek is szokták jelezni kézfeltartással, ha fáj a kezelés.) Érdemes valamilyen vizuális jelzést használnunk - tekintettel a kommunikációs problémákra -, hogy jelezni tudja, ha szüksége van pihenésre. Lehet ez egy „Időt kérek.” kártya például.

6. Hogyan jelezheti, ha valami baj van?

Hasonló módon szükséges abban segítenünk, hogy lehetősége legyen jelezni nekünk, ha valami problémája van. Adjunk ehhez is vizuális segítséget neki. Lehet ez egy „SEGÍTS” kártya például.

7. Ne délre hívjuk az érintett klienst, ha éhgyomorra kell mennie!

Sok személynek nehézséget jelent, ha megváltoztatva a saját rutinjait reggeli nélkül kell útra kelnie. A kognitív nehézségek, a rugalmatlanság, a kommunikációs problémák miatt nem könnyű menedzselni ezeknek az embereknek a mindennapjait.

Figyelembe kell vennünk azt a tényt is, hogy ma Magyarországon nagyon kevés helyen nyitottak autizmussal élő páciensek ellátására, ezért lehet, hogy messziről érkezik a gyermek/ fiatal kezelésre.

Összevetve a fent írtakat több oldalról kell megközelítenünk az időpont egyeztetést is. Szükséges a szolgáltatásban résztvevő orvosok és asszisztencia munkaidejét figyelembe venni, de szükséges az ellátott személy lakhelyének távolságát és a személy sajátos igényeit is szem előtt tartani.

8. El kell mondani egyszerűen, egy-két mondattal, mit kell csinálnia, ha behívják a fogorvosi szobába!

A kommunikációs nehézségek miatt egyszerűen, konkrétan kell fogalmazni. Megnyugodhat kissé a páciens, ha érti, mit kell csinálnia. Azzal a személlyel is kell közölni, aki nem beszél. Természetesen mindig a legjobb a vizuális megsegítés (megmutatni, kipróbálni).

9. Folyamatos tájékoztatást adjon az orvos, hogy hol tart a kezelés, mi fog történni a pácienssel.

A legjobb lenne, ha képekkel mutathatná meg az orvos, hogy mi fog következni. Így könnyebb a megértés, a páciensek nagyobb részéhez is elérne a tájékoztatás.

10. Ha az injekció után várni kell, mondja meg kb. meddig és hol kell várni.

Szükséges a várakozási idő pontos megjelölése. Ehhez lehetőség szerint vizuális órával ellátott eszközöket alkalmazhatunk. A várakozási időt mindig úgy kell beállítani, hogy annak letelte után **azonnal** folytatódhasson a kezelés.